Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՍՐԲԱՏԱՌ ԿՈՆԴԱԿԸ ԱԴԱՆԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐԻ 100-ԱՄՅԱ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ԱՌԻԹՈՎ

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԿԱՄՕՔՆ ԱՋԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ, ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՄԱՋԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՔՐԻՍՏՈՍԱՒԱՆԴ ՍԻՐՈՅ ՈՂՋՈՅՆ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ԵՒ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ, ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ, ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ, ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ, ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ ԵՒ ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՑ, ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ, ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԵՒ ՍԻՐԵՑԵԱԼ ՀԱՄԱՅՆ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

Լուսոյ Խորան Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից Հայրապետական սէր եւ օրհնութիւն ենք բերում համայն Մեր ժողովրդին ի Հայաստան, յԱրցախ եւ ի Սփիւռս:

Այս տարի նշում ենք 100-ամեայ տարելիցը Ադանայում եւ Կիլիկիայի տարբեր բնակավայրերում իրագործուած հայոց կոտորածների՝ յիշելով մեր բիւրաւոր նահատակներին, անցեալ դարասկզբի դժուարին ու ողբերգական ժամանակաշրջանում մեր պատմութեան: Ոգեկոչում ենք անմահ յիշատակը մեր նախնեաց, ովքեր ջարդերի ու Ցեղասպանութեան դժնդակ ժամանակներում ելան հերոսական պայքարի, «ըստ հաւատոց քաջութիւնս կատարեցին, գովեցան ի մարդկանէ եւ արդարացան յԱստուծոյ» (Եղիշէ):

Կիլիկիայի ջարդերը շարունակութիւնն էին հայերին բնաջնջելու միջոցով Հայկական հարցը վերացնելու սուլթան Աբդուլ Համիդ Երկրորդի ծրագրի: 1890-ականներին Օսմանեան

Թուրքիայում արիւնալի կոտորածներով ոչնչացուել էր շուրջ երեք հարիւր հազար հայ: Թուրքիայում իշխանութեան գլուխ անցած երիտթուրքերը, ովքեր երաշխաւորել էին ազգերի հաւասարութիւն, մարդկանց իրաւունքների պաշտպանութիւն, անձի եւ գոյքի ապահովութիւն, առաւել սասրկացրեցին հալածանքները պատմական իր Հայրենիքում եւ Թուրքիայի այլ հատուածներում ապրող հայ ժողովրդի հանդէպ: 1909 թ. ապրիլին Ադանայում նոր կազմակերպուած ջարդեր սկսուեցին: Կոտորածներին զոհ գնացին եւս երեսուն հազար հայորդիներ: Ապրելու իր իրաւունքը եւ ազատ կեանքը պաշտպանելու համար հայութիւնը դիմեց զէնքի եւ ինքնապաշտպանութեան, հոգում՝ հաւատքն ու ապաւինութիւնն առ Աստուած, սրտում՝ սէրն առ Հայրենին եւ Մայր Եկեղեցին:

Ադանայի արիասիրտ հայորդիք, խիզախ զէյթունցիները, վանեցիները, մշեցիները, մուսալեռցիները, պատմական Հայաստանի տարբեր վայրերում բնակուող հայերը մաքառեցին կեանքի իրաւունքի պաշտպանութեան, ազատութեան, արդարութեան, խաղաղութեան յաղթանակի հաւատով ու քաջարի ոգով: Այս հաւատով եւ զօրեղ կամքով են մարտնչել մեր ժողովրդի արիասիրտ զաւակները 1918 թ. Մայիսեան ազատամարտերում, Երկրորդ աշխարհամարտի ռազմադաշտերում, Արցախի ազատագրութեան հերոսամարտերում: Աւելի քան ինը տասնամեակներ են անցել Հայոց եղեռնից: Սակայն թուրքական իշխանութիւնների կողմից ծրագրուած ցեղասպանութեամբ մէկ եւ կէս միլիոնից աւելի հայորդիներ կորցրած, եղեռնահար մեր ժողովուրդը չդադարեց յուսալ համընդհանուր դատապարտումը մեր նախնեաց դէմ գործուած եղեռնագործութեան՝ վասն արդարութեան բողոքի իր ձայնը միշտ հնչեցնելով ի լուր աշխարհի, որպէսզի նման ողբերգութիւններն այլեւս երբէք չմթագնեն մարդկութեան կեանքը:

Հայոց եղեռնը արիւնալի եւ անլուր ողբերգութեան մռայլ էջ բացեց ոչ միայն մեր ժողովրդի, այլեւ ազգերի պատմութեան մէջ: Հայոց ցեղասպանութեան դատապարտութեան յապաղումը խրախոյս դարձաւ նմանօրինակ ոճրագործութիւնների, աշխարհը վկայ դարձաւ նոր ցեղասպանութիւնների: Մարդկային կեանքում ազգայնահալած քաղաքականութեան եւ ազգայնամոլ դրսեւորումներն այսօր մտահոգութեան լուրջ խնդիր են եւ պահանջում են միջազգային հանրութեան միասնական, համընդհանուր ու անյապաղ դատապարտութիւնը: Ազգային խտրականութիւնը, ազգերի իրաւունքների ոտնահարումներն ու բռնութիւնները, ազգամիջեան անհանդուրժողականութիւնը, ժողովուրդների դէմ գործուող յանցանքները բացառելու կամքի եւ ձգտումի արտայայտութիւնը պիտի լինեն Հայոց ցեղասպանութեան համընդհանուր ճանաչումն ու դատապարտումը: Ազգս հայոց այս յոյսով ու հաւատով, սակայն Եղեռնի չապաքինուած ցաւը եւ Հայ դատի արդար պահանջը սրտում, իր նոր կեանքն է կերտում ազատ ու անկախ իր Հայրենիքում եւ ի սփիւռս աշխարհի:

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, Ադանայի ու Կիլիկիայի հայոց ջարդերի 100-ամեայ տարելիցը նշելով վերստին հնչեցնում ենք կոչը Ցեղասպանութեան ճանաչման՝ յանուն բռնութիւններից ազատ, խաղաղ ու բարօր աշխարհի: Ամենակալ Տիրոջ զօրակցութեամբ ու օրհնութեամբ եւ մեր ժողովրդի աննկուն ջանքերով արդարութեան արշալոյսը պիտի բացուի մեր կեանքում եւ իրաւադատութիւնը պիտի կատարուի ազգիս հանդէպ: Հաստատուն մնանք հաւատի մէջ՝ աստուածսիրութեան, մարդասիրութեան, մեր արդար դատի: Հաստատուն մնանք հայրենի յիշատակները եւ ազգային աւանդներն առաւել նախանձախնդրութեամբ պահպա-

Հոդվածի մասնակցությամբ

նելու կամքի ու ձգտումի մէջ եւ միշտ ապրենք սիրով առ Աստուած, առ մեր Սուրբ Եկեղեցին եւ Հայրենիքը: Աղօթենք առ Տէրն Ամենակալ, որ ազգային-եկեղեցական մեր անդաստանում արգասաւորուեն եւ առատ պտուղներ բերեն մեր ժողովրդի համատեղուած ջանքերը՝ ի սէր մեր Հայրենիքի եւ աշխարհասփիւռ հայ կեանքի, մեր լուսաւոր գալիքի եւ ազգային մեր բոլոր իղձերի մարմնաւորման:

«Շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ եւ ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ» (Հռոմ. Ա7):

Օրհնութեամբ՝

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Տուաւ Կոնդակս ի 15-ն Ապրիլի
յամի Տեառն 2009 եւ ի թուին հայոց ՌՆԾԸ
ի Մայրաւանս Սրբոյ Էջմիածնի
ընդ համարաւ 513